

Omzendbrief met betrekking tot de voedselketeninformatie voor dieren – standaardformulier VKI

Referentie	PCCB/S3/1782288	Datum	29/06/2023
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	Datum van publicatie
Trefwoorden	VKI, voedselketeninformatie, runderen, schapen, geiten, lagomorfen, pluimvee, varkens, kalveren, eenhoevigen, logistieke slachting.		

Opgesteld door	Goedgekeurd door
Vanderschot Karolien, attaché Gielen Patrick, attaché	Heymans Jean-François, directeur-generaal

1. Doel

Deze omzendbrief heeft als doel de reglementaire vereisten toe te lichten over de voedselketeninformatie (VKI) die aan de slachthuisexploitant verstrekt moet worden door de exploitant van het bedrijf van herkomst van de voor de slacht bestemde dieren. De omzendbrief is gericht aan de exploitanten die dieren leveren aan een slachthuis en aan de slachthuisexploitanten.

Om de uitwisseling van informatie tussen de exploitant die dieren levert aan een slachthuis en de slachthuisexploitant te vereenvoudigen, wordt een standaardformulier aangeboden dat enkel en alleen de strikt reglementaire vereisten bevat.

Het standaardformulier is opgenomen als bijlage 8 van deze omzendbrief. Daarnaast kan de VKI ook op elektronische wijze in SANITEL aangemaakt worden.

Alternatieve communicatiemiddelen voor VKI

Indien de sector een ander model van VKI-formulier en/of een andere specifieke toepassing voor de mededeling van VKI wenst te gebruiken, is een voorafgaande validatie door het FAVV noodzakelijk. Het FAVV valideert enkel de inhoud van het VKI-formulier voor wat betreft de wettelijk verplichte onderdelen en niet de toepassing of applicatie waarmee het formulier aangeboden wordt. Indien een specifieke toepassing of applicatie wordt gebruikt, dient deze via XML-formaat rechtstreeks gekoppeld te zijn aan Beltrace¹ en toe te laten dat de wettelijk verplichte informatie wordt gegroepeerd zodat deze duidelijk en snel zichtbaar is voor de BMO. Na validatie zal het FAVV op haar website een link naar het gevalideerde model van VKI-formulier en/of de specifieke communicatietoepassing publiceren, zodat de operatoren op de hoogte zijn dat zij die kunnen gebruiken. Het FAVV is echter niet verantwoordelijk voor de correctheid van het gebruik en van de gegevens in die andere toepassingen.

¹ zie 'XML Sanitel en Beltrace ; Enterprise Application Integration (AIE) User Manual' via www.favv.be > Professionelen > Dierlijke productie > Dieren > Sanitel

Deze omzendbrief vervangt de volgende omzendbrieven:

Omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor runderen, schapen en geiten (PCCB/S3/975157);

Omzendbrief betreffende de voedselketeninformatie met betrekking tot lagomorfen (PCCB/S3/786988);

Omzendbrief betreffende de informatie over de voedselketen voor pluimvee (PCCB/S3/570888);

Omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor varkens (PCCB/S3/TVV/975092);

Omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor kalveren (PCCB/S2/GDS/262877);

Omzendbrief met betrekking tot de informatie over de voedselketen voor paarden (PCCB/S2/GDS/242709).

2. Toepassingsgebied

Het standaardformulier is toepasbaar voor runderen, schapen, geiten, lagomorfen, pluimvee, varkens, kalveren en eenhoevigen.

3. Referenties

3.1. Wetgeving

Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne

Verordening (EG) nr. 853/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 houdende vaststelling van specifieke hygiënevoorschriften voor levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie van 5 december 2005 tot vaststelling van uitvoeringsmaatregelen voor bepaalde producten die onder Verordening (EG) nr. 853/2004 vallen en voor de organisatie van officiële controles overeenkomstig de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004, tot afwijking van Verordening (EG) nr. 852/2004 en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 853/2004 en (EG) nr. 854/2004

Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid (diergezondheidswetgeving)

Verordening (EG) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, de Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en de Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking

van de Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, de Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad

Uitvoeringsverordening (EU) 2019/627 van de Commissie van 15 maart 2019 tot vaststelling van eenvormige praktische regelingen voor de uitvoering van officiële controles van voor menselijke consumptie bestemde producten van dierlijke oorsprong overeenkomstig Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2074/2005 van de Commissie wat officiële controles betreft.

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen

Koninklijk besluit van 21 september 2020 betreffende de bestrijding van zoönotische *Salmonella* bij pluimvee

Koninklijk besluit van 30 november 2015 betreffende de hygiëne van levensmiddelen van dierlijke oorsprong

Ministerieel besluit van 20 september 2010 betreffende het model en de inhoud van de informatie over de voedselketen

3.2. Andere

Advies 2007-18 van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV: Melding van gegevens in het kader van de voedselketeninformatie door de varkenshouder aan het slachthuis

Advies 2008-01 van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV: Melding van gegevens door de houder van vleeskalveren en de houder van paarden aan het slachthuis in het kader van de voedselketeninformatie

Advies 2009-03 van het Wetenschappelijk Comité ingesteld bij het FAVV: Melding door de veehouders van gegevens aan het slachthuis in het kader van de voedselketeninformatie over runderen ouder dan 12 maanden en over schapen en/of geiten

Omzendbrief (PCCB/S6/641883): Verplichting voor de slachthuizen om de elektronische voedselketeninformatie (e-VKI) te registreren via Beltrace

4. Definities en afkortingen

VKI: voedselketeninformatie, informatie over de agro-voedselketen als bedoeld in sectie III van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 853/2004

FAVV: Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

Lagomorfen: konijnen, hazen, knaagdieren

Lot dieren: alle of een aantal dieren uit een beslag, met dezelfde kenmerken wat de VKI betreft

SANITEL: het geautomatiseerde gegevensbestand van het Agentschap zoals bedoeld in artikel 109 van verordening (EU) 2016/429 (voor het beheer van de identificatie, de registratie en de traceerbaarheid van bepaalde dieren)

5. Informatie over de voedselketen

De Europese regels in verband met de voedselketen zijn rechtstreeks van toepassing op alle exploitanten die dieren laten slachten en die dieren slachten.

De wetgeving legt op dat eenieder voor elk dier of lot dieren dat hij naar het slachthuis stuurt, aan de slachthuisexploitant *informatie over de voedselketen* dient te bezorgen. De veehouder dient daartoe de nodige gegevens bij te houden in zijn bedrijfsregisters en de relevante gegevens - die een invloed kunnen hebben op de veiligheid van de voedselketen - over te maken aan de slachthuisexploitant of aan de handelaar die de dieren naar het slachthuis stuurt.

De VKI mag maximaal 7 dagen oud zijn, vanaf de datum van opmaak ervan, en moet minstens 24 uur voor de aankomst van de dieren² in het slachthuis aanwezig zijn. Indien niet, dan moet de slachthuisexploitant deze opvragen bij diegene die de dieren ter slachting aanbiedt. De dieren mogen het terrein van het slachthuis niet binnenkomen zonder dat ze beschikken over VKI.

Uitzondering voor hoefdieren.

In afwijking op het 24 uur van tevoren aanleveren van de VKI, wordt er evenwel toegestaan dat de VKI tegelijk met de dieren toekomt op het slachthuis als de dieren niet rechtstreeks van bij de veehouder naar het slachthuis worden gestuurd. Concreet: als de dieren via een veehandelaar naar het slachthuis worden gestuurd, mag de VKI de dieren vergezellen en hoeft deze niet 24 uur op voorhand in het slachthuis aanwezig te zijn³.

De slachthuisexploitant dient de informatie die hij krijgt, te evalueren en te gebruiken om zijn beleid correct te beheren: het al of niet aanvaarden van de dieren, het nemen van bijzondere voorzorgen bij het slachten, ... Na beoordeling door de slachthuisexploitant, wordt de VKI ter beschikking gesteld van de officiële dierenarts. Het FAVV ziet toe op het aanwezig zijn van de VKI, het actieve gebruik ervan door de slachthuisexploitant, evenals op de geldigheid en betrouwbaarheid ervan.

De VKI geeft, zowel aan de slachthuisexploitanten als aan de officiële dierenartsen die belast zijn met de keuring, informatie over de voorgeschiedenis van de ter slachting aangeboden dieren. De ontvangen VKI moet gebruikt worden door het slachthuis om de slacht- en keuringsactiviteiten zo goed mogelijk te organiseren, niet alleen logistiek maar vooral met het oog op een op het risico gebaseerde aanpak. Dit houdt bijvoorbeeld voor pluimvee in dat pluimvee dat negatief (gunstig) is getest op *Salmonella*, eerst wordt geslacht, gevolgd door pluimvee met de status "*Salmonella* onbekend". Pluimvee dat positief (ongunstig) is getest op *Salmonella*, wordt aan het einde van de slacht geslacht. Om een verhoogde fecale uitscheiding van *Salmonella* ten gevolge van stress te vermijden, moeten de wachttijden voor deze dieren in het slachthuis bovendien zo kort mogelijk worden gehouden.

De informatie over de voedselketen dient in het bijzonder betrekking te hebben op:

- de gezondheidstoestand op het bedrijf van herkomst of de regionale diergezondheidsstatus;
- de gezondheidsstatus van de dieren;
- de toegediende geneesmiddelen of andere behandelingen die de dieren binnen een relevante periode hebben ondergaan, tezamen met de data van toediening of behandeling en

² Deze regel is niet van toepassing als, bij gebrek aan te verzenden relevante informatie, het verplaatsingsdocument als VKI wordt gebruikt.

³ Dit is ook het geval bij gebrek aan relevante te verzenden informatie, wanneer het verplaatsingsdocument als VKI wordt gebruikt.

- wachttijden, wanneer er een wachttijd is;
- de aanwezigheid van **ziekten die de veiligheid van het vlees in het gedrang kunnen brengen**;
 - indien relevant voor de bescherming van de volksgezondheid, de resultaten van de analyses van de bij de dieren genomen monsters of van andere voor het diagnosticeren van ziekten die de veiligheid van vlees in het gedrang brengen, genomen monsters, met inbegrip van monsters die in het kader van de bewaking en de bestrijding van zoönoses en residuen worden genomen;
 - de relevante verslagen over de resultaten van eerdere ante mortemkeuringen (= onderzoek van het levend dier vóór slachting) en post mortemkeuringen (= onderzoek van het karkas en het slachtafval na de slachting) van dieren van hetzelfde bedrijf van herkomst, met name verslagen van de officiële dierenarts;
 - de productiegegevens, wanneer die ziekten aan het licht kunnen brengen;
 - naam en adres van de dierenarts die normaliter aan het bedrijf van herkomst diensten verleent (indien van toepassing, de bedrijfsdierenarts van de dieren).

Als er tussen de veehouder en het slachthuis een tussenhandelaar is opgetreden, is deze verantwoordelijk voor het doorgeven van de VKI aan het slachthuis.

Indien er een of meerdere tussenpersonen zijn tussen de veehouder en het slachthuis (al dan niet via een markt), dient elke tussenpersoon/handelaar de VKI op te vragen bij elke vorige houder en de VKI desgevallend aan te vullen met nieuwe relevante informatie. In elk geval dient de gehele periode waarover VKI vereist is, afgedekt te zijn door de finaal aan het slachthuis bezorgde informatie. Deze periode varieert naargelang het type informatie waarover het gaat: ziektes, sterfgevallen, behandelingen, ... (zie bijlage 1 tot en met 7 van deze omzendbrief).

De slachthuisexploitant moet de informatie evalueren en de VKI vervolgens, maar voorafgaand aan de ante mortemkeuring, aan de officiële dierenarts voorleggen. De dieren mogen niet geslacht worden zolang de officiële dierenarts belast met de ante mortemkeuring daarvoor geen toestemming tot slachting heeft gegeven⁴.

Wanneer toch een dier bij het slachthuis wordt uitgeladen zonder dat de VKI aanwezig is, dient de slachthuisexploitant onmiddellijk de officiële dierenarts daarover in te lichten. Het dier mag niet worden geslacht zolang de officiële dierenarts daarvoor geen toestemming heeft gegeven en de informatie dient binnen 24 uur na aankomst van het dier in het slachthuis toe te komen. Indien dit niet het geval is, kan de officiële dierenarts tot het euthanaseren van het dier overgaan en het karkas ongeschikt verklaren voor menselijke consumptie.

5.1. Praktische toepassing - algemeen

In bijlage 1 tot en met 7 van deze omzendbrief is per diersoort een opsomming en verduidelijking bij de minimale informatie die via de VKI-formulieren dient te worden verstrekt, opgenomen. Bij de opmaak van deze tabellen werd rekening gehouden met de adviezen van het Wetenschappelijk Comité (zie punt 3.2). De veehouder die twijfels heeft over deze minimale over te maken informatie, kan bijvoorbeeld zijn dierenarts raadplegen. In sommige gevallen is het immers niet evident of bepaalde informatie al of niet relevant is om te melden aan het slachthuis. Daarom is een transparante en uitvoerige communicatie tussen de dierenarts en de veehouder van groot belang. Voor de daaropvolgende communicatie inzake veiligheid van de voedselketen tussen operatoren, is het van

⁴ Er bestaan specifieke regels voor noodslachtingen.

essentieel belang dat de dierenarts volledige informatie levert aan de veehouder over de gezondheidstoestand en de analyseresultaten alsook alle informatie die relevant is voor de veiligheid van de voedselketen.

De wijze van gegevensoverdracht (op papier, onder elektronische vorm) is vrij.

De procedure voor de overdracht van VKI's door de veehouder :

- a) Door het invullen van een papieren formulier, al dan niet op basis van een elektronisch model, of door gebruik te maken van het standaardformulier (bijlage 8) dat de wettelijk vereiste mbt de over te maken minimumgegevens bevat over de betrokken dieren; of
- b) Door de informatie elektronisch te registreren in SANITEL (e-VKI). Na registratie van de e-VKI in SANITEL, is deze e-VKI beschikbaar voor elk Belgisch slachthuis. SANITEL garandeert alvast de authenticiteit van deze e-VKI en deze kan niet gewijzigd worden door een derde; of
- c) Door het invullen van minstens de wettelijk verplichte informatie over de betrokken dieren in een door het FAVV gevalideerd VKI-formulier dat toegankelijk is voor het slachthuis en voor de officiële dierenarts belast met de keuring en waar er steeds een mogelijkheid voorzien moet worden om de VKI te printen.

Voor specifieke informatie per diersoort over de werkwijze op papier, zie 5.2.

Meer informatie over de e-VKI-toepassing in SANITEL en in Beltrace is opgenomen in de omzendbrief [PCCB/S6/641883](https://www.favv.be/PCCB/S6/641883) die kan geraadpleegd worden op de website van het FAVV.

Om te garanderen dat de gegevens voldoende actueel zijn, bedraagt de geldigheidsduur van de VKI, onder welk formaat ook, maximum zeven dagen. De dag van het doorsturen of de ondertekening van de VKI door de veehouder wordt beschouwd als de eerste dag van de geldigheid van deze VKI. Indien evenwel in de periode van de geldigheidsduur van de VKI nieuwe behandelingen of analyses zouden zijn uitgevoerd en/of ziektes of abnormale sterfte zouden zijn vastgesteld, dient een nieuwe VKI te worden opgesteld en te worden overgemaakt aan het slachthuis.

De manier waarop de slachthuisexploitant op zijn beurt de VKI - nadat deze werd beoordeeld en bij de slachtregeling in aanmerking werd genomen - aan de officiële dierenarts aanbiedt, is vrij, maar moet vlot en snel kunnen gebeuren op vraag van de officiële dierenarts. Met het oog op een vlot verloop van de keurings- en slachtwerkzaamheden, is het evenwel wenselijk dat in elk slachthuis de VKI op een uniforme wijze aan de officiële dierenarts wordt voorgelegd. Daartoe dienen in elk slachthuis concrete afspraken te worden gemaakt tussen de exploitant en de officiële dierenarts(en) die in dat slachthuis actief is (zijn).

De bewaartijd van de gegevens (VKI) bedraagt 5 jaar voor de slachthuizen en 3 jaar voor de handelaars. Veehouders bewaren hun registers minimum 3 jaar.

Uiteraard kan het VKI-systeem maar functioneren als iedere schakel in de keten zijn verantwoordelijkheid neemt. Er worden controles uitgevoerd bij de veehouder of de handelaar wanneer in het slachthuis vastgesteld wordt dat er een kennisgeving had moeten gebeuren via de VKI, maar dat deze ontbrak.

5.2. Specifieke informatie per diersoort

5.2.1. Runderen

Indien de veehouder gebruik maakt van het individueel verplaatsingsdocument van het rund, kruist hij daarin de juiste keuze aan die voorgedrukt is en waarbij kan aangeduid worden of relevante informatie al dan niet moet worden gemeld⁵. Enkel in het geval er effectief relevante informatie te melden valt, dient bijkomend het in bijlage 8 toegevoegde standaardformulier of de e-VKI verplicht te worden ingevuld.

Indien de veehouder een digitale vertrekmelding doet van het rund, kan hij digitaal dezelfde keuze aanduiden als op papier.

5.2.2. Schapen en geiten

Op het verplaatsingsdocument dat bestemd is voor de losplaats (m.n. het slachthuis) brengt de operator een gepersonaliseerd etiket aan waarop wordt aangeduid of er al dan niet relevante informatie te melden valt. Enkel in het geval er effectief relevante informatie te melden valt, dient bijkomend het in bijlage 8 toegevoegde standaardformulier of de e-VKI verplicht te worden ingevuld.

De gepersonaliseerde etiketten kunnen worden bekomen bij DGZ en ARSIA en mogen op het verplaatsingsdocument worden aangebracht en enkel door de veehouder getekend worden.

5.2.3. Lagomorfen

Geen specifieke informatie.

5.2.4. Pluimvee

Geen specifieke informatie.

5.2.5. Varkens

Geen specifieke informatie.

5.2.6. Vleeskalveren

Voor vleeskalveren die individueel naar het slachthuis worden gestuurd, mag voor de gegevensoverdracht eveneens gebruik worden gemaakt van de VKI-aanduiding op het individuele verplaatsingsdocument (zoals voor runderen). In het geval er effectief relevante informatie te melden valt, dient bijkomend het daarvoor bestemde standaardformulier (bijlage 8) of de e-VKI te worden ingevuld.

Voor vleeskalveren die in lot naar het slachthuis worden gestuurd, mag een VKI per lot opgemaakt worden indien de gegevens van alle dieren in het lot gelijk zijn.

⁵ Ook het paspoort kan daarvoor nog gebruikt worden.

Bij oude paspoortmodellen: bij afwezigheid van voorgedrukte tekst, moet de veehouder een gepersonaliseerd etiket aanbrengen waarop het voorgedrukte beslagnummer staat en erop aanduiden of de relevante informatie al dan niet moet worden gemeld. De gepersonaliseerde etiketten kunnen worden bekomen bij DGZ en ARSIA en mogen enkel door de veehouder op het paspoort worden aangebracht en getekend.

5.2.7. Eenhoevigen

Geen specifieke informatie.

5.3. Intracommunautair handelsverkeer en export naar derde landen

Voor het verzenden van dieren naar een slachthuis in een andere lidstaat, kunnen zowel de formulieren van het land van verzending als die van het land van bestemming gebruikt worden, op voorwaarde dat deze de minimaal te verstrekken informatie zoals vastgelegd in Verordening (EG) nr. 853/2004 bevat. Echter, om mogelijke problemen bij aankomst van de dieren in het slachthuis te vermijden, dient u, indien u dieren voor slachting naar een buurland stuurt, zich er best van te verzekeren dat de bevoegde autoriteit van die EU-lidstaat het gebruik van een Belgisch VKI-model (standaardformulier (bijlage 8)) aanvaardt.

Meer informatie per diersoort is beschikbaar op de website van het FAVV.

6. Bijlagen

Bijlage 1: minimaal te verstrekken informatie runderen

Bijlage 2: minimaal te verstrekken informatie geiten en schapen

Bijlage 3: minimaal te verstrekken informatie lagomorfen

Bijlage 4: minimaal te verstrekken informatie pluimvee

Bijlage 5: minimaal te verstrekken informatie varkens

Bijlage 6: minimaal te verstrekken informatie kalveren

Bijlage 7: minimaal te verstrekken informatie eenhoevigen

Bijlage 8: standaardformulier VKI

7. Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	Van toepassing vanaf	Reden en omvang van de revisie
1.0	publicatiedatum	implementeren van een vereenvoudigd standaardformulier VKI voor alle dieren